

Χάνει ο επιμένων α λα ελληνικά

Η
«ΧΑΜΕΝΗ ΤΙΜΗ»
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΟΙ «επιμένοντες ξενικά» αυξάνονται και πληθύνονται και τα ελληνικά προϊόντα χάνουν συνεχώς έδαφος, ακόμα και μέσα στην ελληνική αγορά, ενώ οι πολιτικές παραμένουν αναλλοίωτες τα τελευταία χρόνια.

Οι κυβερνώντες επιμένουν... αλα ελληνικά - και χάνουμε όλοι μαζί.

Στο μεταξύ, νέοι - για τη χώρα μας - θεσμοί, όπως αυτός της προθεσμιακής αγοράς συναλλάγματος, που άρχισε να «λειτουργεί» από την περασμένη Πέ-

Ρεπορτάζ:
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΑΝΑΚΗΣ

μπτη, κάνουν τις εισαγωγές ακόμα πιο ελκυστικές, αλλά και ενδεχομένως πιέζουν τα επιτόκια προς τα άνω.

★ Τι λένε όμως οι πολιτικοί;
«Συστράτευση όλων των δυνάμεων

του έθνους με κοινό πενταετές πρόγραμμα που θα καταρτισθεί από κοινού από τα κόμματα και τις κοινωνικές δυνάμεις», προτείνει, μιλώντας προς τα «ΝΕΑ», ο πρώην υπουργός Προεδρίας κ. Μ. Έβερετ. «Προσαρμογές με προσεκτικά δήματα από τώρα κι όχι την τελευταία στιγμή, σε κατάσταση πανικού», ζητά - μιλώντας προς τα «ΝΕΑ» - ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Κ. Σημίτης, με τη διαπίστωση ότι τα «ελληνικά βιομηχανικά προϊόντα είναι 25% απ' ό,τι θα έπρεπε να είναι».

□ Τα δύο κορυφαία πολιτικά στελέχη προχωρούν - εμμέσως πλην σαφώς - σε κριτική για πολιτικές που ασκήθηκαν από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ.: Ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ υπογραμμίζει ότι το κόστος εργασίας στη μεταποίηση αυξανόταν μετά το '88 με ρυθμούς υψηλότερους απ' ό,τι στις ανταγωνιστικότερες χώρες. Ο πρώην υπουργός της Ν.Δ. τονίζει ότι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, μεταβολή του πολιτικού κλίματος και ενημέρωση του λαού.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ

«Πρόταση για κοινό πενταετές πρόγραμμα»

«ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας είναι η εξυγίανσή της. Δηλαδή, η μείωση των ελλειμμάτων του δημοσίου χρέους και του πληθωρισμού. Προϋπόθεση που επιδιώκει η ΕΟΚ.

»Η δεκαετία του '90 θα είναι σταθμός για την μελλοντική ευημερία του λαού αλλά και για την υπόσταση του έθνους. Την ώρα που ουρλιάζουν οι λύκοι γύρω μας θα ήταν άφρων πολιτική να παραμείνουμε απομονωμένοι στο κέντρο του τυφώνα.

»Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας προϋποθέτει μεταβολή του πολιτικού κλίματος και της νοοτροπίας που μας έχει οδηγήσει μέχρι σήμερα στην υποδάμνηση των θεσμών, στον λαϊκισμό, στην εγωκεντρική αντίληψη και σε μία ισοπεδωτική πολιτική προς τα κάτω.

»Είναι ανάγκη να εξαρθούν οι μεγάλες αρετές του λαού μας. Η δημιουργία ενός κλίματος συνυπευθυνότητας και αλληλεγγύης, συνεργασίας όλων των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας είναι επιβεβλημένη. Ένα κλίμα αλληλοκατανόησης, όπου το κοινό συμφέρον θα προτάσσεται του ατομικού.

»Για να πειστεί ο λαός για την ορθότητα της οικονομικής πολιτικής, θα πρέπει να υπάρχει ένα όραμα και η πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης είναι όραμα, αλλά θα πρέπει να υπάρξει και αυτοπεποίθηση στο λαό ότι η οικονομική πολιτική που ακολουθείται είναι η ορθή και ότι εξελίσσεται με ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, του οποίου το τέλος είναι το 1997. Για να πειστεί ο λαός πρέπει να καταλάβει και για να καταλάβει χρειάζεται να μάθει την αλήθεια και να ενημερωθεί.

»Περνάμε μία δύσκολη περίοδο λόγω της οικονομικής κρίσης. Για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητά μας, είναι ανάγκη να ενισχυθούν οι τομείς εκείνοι της οικονομίας, που παρουσιάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα. Συγκριτικά πλεονεκτήματα στη χώρα μας παρουσιάζει ο τομέας των υπηρεσιών. Η γεωγραφική θέση της χώρας μας μαζί με τις ικανότητες που έχουν αποδείξει οι Έλληνες σε διεθνές επίπεδο μάς δίνουν τη δυνατότητα να μετατρέψουμε την Ελλάδα σε ένα διεθνές ευρωπαϊκό κέντρο τουρισμού, ναυτιλίας, τραπεζών, ασφαλειών κ.λπ., που να αποτελέσει γέφυρα προ την ανατολική λεκάνη της Μεσογείου και τη Βαλκανική, όταν θα έχει εξομαλυνθεί η κρίση που σήμερα μαστίζει την τελευταία.

»Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να υποδαμνωθεί ο τομέας της βιομηχανίας.

»Χωρίς επενδύσεις δεν υπάρχει ανάπτυξη. Είναι επιβεβλημένο να γίνουν επενδύσεις, που σημαίνει μαζί με το σταθεροποιητικό πρόγραμμα, να αρχίσει η εφαρμογή μιας αναπτυξιακής πολιτικής, έτσι ώστε οι επενδύσεις να φτάσουν το 27% του εθνικού εισοδήματος και το εθνικό εισόδημα να αυξάνει με έναν ετήσιο ρυθμό που να πλησιάζει το 3%.

»Πυρήνας σε μία σύγχρονη κοινωνία είναι ο κρατικός μηχανισμός. Προϋπόθεση συνεπώς για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας είναι ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης σε μεθόδους και διαδικασίες, έτσι ώστε η δημόσια διοίκηση να μην εθνικολογεί ανασταλτικό παράγοντα στην οικονομική ανάπτυξη με την γραφειοκρατία της και τα ελλείματά της.

»Βασική προϋπόθεση για κάθε αναπτυξιακή

Ο κ. Μιλτιάδης Έβερετ

προσπάθεια είναι ο άνθρωπος. Η βαθιά μόρφωση και η συνεχής επαγγελματική μετεκπαίδευση, τα ισχυρά κίνητρα, η αξιοκρατία, αποτελούν το βασικό τρίπτυχο για την αύξηση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού.

»Είναι προφανές ότι για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι χρειάζεται μία ειρηνική επανάσταση, που θα βάλει στην άκρη κάθε ξεπερασμένο και αναχρονιστικό στοιχείο του δημοσίου βίου. Θα δάξει στην άκρη το παρελθόν και θα κοιτάξει το μέλλον.

»Για να επιτευχθούν όλα αυτά, χρειάζεται συστράτευση όλων των δυνάμεων του έθνους με ένα κοινό πενταετές πρόγραμμα που θα καταρτισθεί από κοινού από τα κόμματα και τις κοινωνικές δυνάμεις. Τα χρονικά περιθώρια και η αντοχή του λαού έχουν εξαντληθεί. Γι' αυτό και πρέπει να γίνει τώρα χωρίς καθυστερήσεις.

»Οι λύσεις είναι πιθανότατα και ότι υπάρχει πολιτικό θάρρος και αυτοπεποίθηση, να έχουμε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του έθνους».

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

«Προσαρμογές με προσεκτικά δήματα»

«Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ Εθνικής Οικονομίας κ. Χριστοδούλου στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό παρουσίασε πίνακα της υπηρεσίας του υπουργείου σύμφωνα με τον οποίο η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας παραμένει ικανοποιητική. Ο πίνακας είχε συνταχθεί με τη γνωστή παραπλανητική πρόθεση των υπηρεσιών. Η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας συγκρίνεται προς το μέσο όρο όλων των οικονομιών των κοινοτικών χωρών και της ελληνικής. Ο μέσος όρος όμως, όπως προκύπτει με συνυπολογισμό των κακών ελληνικών επιδόσεων, δίνει παραπλανητική εικόνα.

»Η αλήθεια προκύπτει, αν ανατρέξουμε στην έκθεση της Κοινότητας με τίτλο «Μακροοικονομική πολιτική και διαρθρωτική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα» (στοιχεία 11/339/91 Ε.Ν.) σελ. 18. Εκεί αναφέρεται ότι από το τέλος του 1987 μέχρι τέλος του 1990 η μέση σταθμική συναλλαγματική ισοτιμία αυξήθηκε κατά 16,3% και ειδικότερα για τη βιομηχανία, που είναι και το σημαντικό, κατά 30%. Η αύξηση αυτή είναι ταυτόσημη με απώλεια ανταγωνιστικότητας και περτίωση της δραχμής. Όσον αφορά το '91 κατά την έκθεση υπήρξε «περιορισμένη ανάσχεση των τάσεων αυτών».

Το κόστος εργασίας

»Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στη μεταποίηση αυξήθηκε κατά 20,8% στη διάρκεια του 1988, 21% το 1989 και 16,1% το 1990. Οι αυξήσεις αυτές υπερέβαιναν τις αντίστοιχες μεταβολές στις ανταγωνιστικότερες χώρες. Η διαφορά που δημιουργήθηκε δεν αντιμετωπίστηκε με μείωση της μέσης σταθμικής συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής έναντι των 15 σημαντικότερων εμπορικών εταίρων μας. Έτσι η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών βιομηχανικών επιχει-

Ο κ. Κώστας Σημίτης

ρήσεων έχει μειωθεί σωρευτικά, μεταξύ του τελευταίου τριμήνου του 1987 και του τελευταίου τριμήνου του 1990, κατά 24% περίπου.

»Για το 1991 δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία για το κόστος εργασίας. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις δεν υπήρξε ούτε βελτίωση ούτε χειροτέρευση της ανταγωνιστικότητας κυρίως ως αποτέλεσμα της εσοδηματικής πολιτικής και της επιταχυνόμενης διολίσθησης της δραχμής (-10,5%).

»Το συμπέρασμα: Η κυβερνητική πολιτική κατά το 1990 οδήγησε σε απώλεια ανταγωνιστικότητας και κατά το 1991 δεν ανέτρεψε αποφασιστικά την αρνητική τάση. Τα βιομηχανικά μας προϊόντα είναι τουλάχιστον 25% πιο ακριβά απ' ό,τι θα έπρεπε να είναι. Οι υφιστάμενες, όπως τις επεξεργάστηκε ο υπουργός, δεν ωφελούν. Για να συμμετάσχουμε στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα θα πρέπει να γίνουν προσαρμογές. Είναι αναγκαίο να τις επιδιώξουμε με προσεκτικά δήματα από τώρα και όχι σε κατάσταση πανικού την τελευταία στιγμή».

Ελληνική αγορά... υπό προθεσμία;

ΜΙΑ «αλλιώτικη» αυλαία άνοιξε την περασμένη Πέμπτη στη χώρα μας: Αυτή της «προθεσμιακής αγοράς συναλλάγματος». Τι σημαίνει αυτό; Μα ότι ο καταναλωτής που παραγγέλλει σήμερα ένα αυτοκίνητο, μπορεί πλέον να γνωρίζει με ακρίβεια πόσες δραχμές θα πρέπει να πληρώσει στον έμπορο - αντιπρόσωπο τέσσερις ή έξι μήνες αργότερα, όταν θα παραλαμβάνει το καινούργιο Ι.Χ. του. Σημαίνει όμως πιθανότατα και ότι απομακρύνονται για άλλη μία φορά οι ελπίδες της ελληνικής βιομηχανίας για άντληση φθηνού χημάτος για επενδύσεις, μέσω του τραπεζικού συστήματος. Η θεσμική αλλαγή αυτή ανάδει-

το «πράσινο φως» για επέκταση του λιανικού δανεισμού σε δραχμές, αλλά - ουσιαστικά - κάνει τις εισαγωγές πιο «ελκυστικές» για τους καταναλωτές, αφού οι τελικές τιμές είναι πλέον γνωστές εκ των προτέρων.

Έως τώρα, μόνον το Δημόσιο είχε το προνόμιο να «παίζει» στην αγορά επιτοκίων της δραχμής για διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών. Όμως, απέκτησε πλέον ανταγωνιστές: το σύνολο του ιδιωτικού τομέα.

Επιτόκια

Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις της αλλαγής αυτής στα επιτόκια της

δραχμής; Με την αύξηση του ανταγωνισμού επηρεάζονται ανοδικά τα επιτόκια δανειοδότησης της δραχμής. Τι μπορεί να σημαίνει αυτό;

«Πιθανότατα, πίεση για διατήρηση των επιτοκίων σε υψηλά επίπεδα», εγγίζει ο κ. Μιχ. Πάπαρης, της Midland Bank. «Τα τεράστια ελλείμματα του Δημοσίου δεν αφήνουν άλλα περιθώρια χρηματοδότησης παρά την έκδοση εντόκων γραμματίων με ελκυστικά επιτόκια. Με την αύξηση του ανταγωνισμού στην προθεσμιακή αγορά συναλλάγματος, τα επιτόκια δανειοδότησης της δραχμής αναγκαστικά ανεβαίνουν, πράγμα που σε τελική ανάλυση σημαίνει ότι οι

τράπεζες θα πρέπει να κρατήσουν ψηλά τα επιτόκια καταθέσεων, άρα και χορηγήσεων».

Τι σημαίνουν πρακτικά όλα αυτά; Ότι το «φθινό χρώμα» θα εξακολουθήσει να αποτελεί «όνειρο θερινής νυκτός» (το κόστος δανειοδότησης της βιομηχανίας φθάνει το 30%, είναι δηλαδή απαγορευτικό, ακόμα και για «υγιείς» μονάδες) για τους Έλληνες επιχειρηματίες και ότι τον «τόνο» στην αγορά θα δίνουν οι εισαγωγές - πιο ελκυστικές μάλιστα, αφού δεν θα υπάρχει πλέον ο κίνδυνος από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις. Μήπως έφθασε η ώρα που η Ελλάδα δεν χρειάζεται να... παράγει τίποτα;